

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102175

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-07-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Давліканова Олена Борисівна

2. Davlikanova Olena B.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 073

Назва наукової спеціальності: Управління та адміністрування. Менеджмент

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-06-2021

Спеціальність за освітою: менеджмент

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 55.051.017

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 05408289

Місцезнаходження: вул. Римського-Корсакова, буд. 2, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40007, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 14.15.15, 14.35

Тема дисертації:

1. Розвиток менеджменту дуальної вищої освіти в Україні
2. Dual Studies Management Development in Ukraine

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено розробленню науково-методичних засад та організаційних механізмів менеджменту дуальної вищої освіти в Україні з огляду на національний соціально-економічний контекст та глобальні тренди (перехід до економіки знань, автоматизація, поляризація та зміна характеру робочих місць, викликана диджиталізацією, розрив в наявних та затребуваних ринком праці навичках тощо). В роботі розглянуто взаємозв'язок між запровадженням менеджменту дуальної вищої освіти та розвитком людського капіталу, створенням інновацій, зниженням рівня безробіття серед молоді, підвищенням показників індивідуального та суспільного благополуччя, конкурентоспроможністю спеціалістів на ринку праці. Авторкою досліджено організаційно-економічні відносини, які виникають між суб'єктами господарювання, закладами вищої освіти, здобувачами освіти, регуляторними інституціями та іншими зацікавленими сторонами в процесі реалізації управлінських заходів із запровадження дуальної форми здобуття освіти.

Набули подальшого розвитку концептуальні засади формування системи менеджменту дуальної вищої освіти, що відрізняються від існуючих трактуванням її як комплексу організаційно-управлінських механізмів координації складних мережевих зв'язків між стейкхолдерами на макрорівні (узгодження регуляторних та управлінських механізмів на рівні міжгалузевої та міжвідомчої співпраці для формування та запровадження національної системи менеджменту дуальної вищої освіти), на мезорівні (співпраця в межах галузі освіти, співпраця між роботодавцями та їх об'єднаннями, в межах інших галузей, між економічними суб'єктами регіону) та на мікрорівні (розроблення управлінських механізмів взаємодії між закладом вищої освіти, підприємствами-роботодавцями та здобувачами освіти, а також іншими стейкхолдерами; структурно-функціональна трансформація менеджменту закладу вищої освіти та підприємства при запровадженні дуальної форми здобуття освіти). Проведено аналіз історичних, політичних, економічних, соціальних, культурних чинників, що вплинули на формування німецького (як базового для всіх інших та домінуючого в світі) та українського патернів систем менеджменту дуальної вищої освіти, здійснено періодизацію їх становлення та розвитку в Німеччині та Україні. Набули подальшого розвитку наукові засади встановлення бенчмарків для розвитку системи дуальної вищої освіти в Україні, що здійснено шляхом виявлення (за процесним підходом) «організаційно-управлінських розривів» між українською та німецькою системами. Напрацьовано систему моніторингу запровадження та розвитку системи менеджменту дуальної вищої освіти в Україні, що на відміну від існуючих підходів здійснено шляхом розроблення трирівневої системи індикаторів: на макрорівні - для Міністерства освіти і науки України (16 показників), на мезорівні - для органів місцевого самоврядування та галузевих об'єднань роботодавців (6 показників), на мікрорівні - для закладів вищої освіти (10 показників), а також для підприємств-роботодавців (8 показників). Запропоновано науково-методичний підхід до управління витратами в системі менеджменту дуальної вищої освіти, що здійснено на основі класифікації та розроблення підходу до обрахунку витрат підприємства на навчання здобувача освіти для моделей дуальної вищої освіти із інтегрованою практичною підготовкою та інтегрованою професійною діяльністю. Удосконалено методичні засади сценарного планування перспективного розвитку системи менеджменту дуальної вищої освіти, що на відміну від існуючих, базується на основі теорії дифузії інновацій Басса та враховує результати оцінювання новаторами якості надання дуальних освітніх послуг та ємності відповідного ринку. Згідно проведеного сценарного планування перспективного розвитку вітчизняної системи менеджменту дуальної вищої освіти виділено три можливі сценарії - оптимістичний, реалістичний та песимістичний. Обґрунтовано, що найбільш вірогідним в Україні є песимістичний сценарій з огляду на тенденцію до зменшення кількості закладів вищої освіти, несприятливу економічну ситуацію, пасивну позицію приватних закладів вищої освіти, відсутність широкої інформаційної кампанії серед роботодавців, а також невелику кількість розроблених професійних стандартів, часто формальне відношення стейкхолдерів до впровадження інновації тощо.

2. The thesis describes the development of scientific and methodological principles and organizational mechanisms of the dual studies management in Ukraine given the national socio-economic context and global trends (transition to the knowledge-based economy, automation, polarization and change of the character of jobs caused by technological disruption and digitalization, existing skill-gap etc). The paper examines the relationship between dual studies management introduction and human capital development, innovations, youth unemployment reduction, individual and societal well-being, advancement of competitiveness on the labor market, etc. The author has studied the organizational and economic relations that arise between businesses, higher education institutions, students, regulatory institutions and other stakeholders in the framework of dual studies management introduction and implementation. The conceptual basis of the dual studies management formation has been improved, which is defined as a set of organizational and managerial mechanisms for coordination of complex network interconnections between stakeholders at the macro level (harmonization of regulatory and managerial mechanisms at the level of intersectoral and inter-agency cooperation aimed at the formation of the national dual studies management system and its implementation), at the meso level (cooperation within the education sector, cooperation between employers and their associations within other sectors, as well as among economic entities in the region for the formation of regional dual studies management clusters) and at the micro

level (managerial mechanisms of interaction between higher educational establishments, employers and students, as well as structural and functional transformations within the higher educational establishments and enterprises due to the introduction of the dual studies management). The analysis of historical, political, economic, social and cultural factors influencing the formation of the German and Ukrainian dual studies management patterns has been carried out. In addition, the scientific principles of establishing benchmarks for the domestic dual studies management system development have been further elaborated by means of the identification of organizational and managerial «gaps» between the Ukrainian and German dual studies management systems. A system for monitoring the introduction and development of the dual studies management in Ukraine has been developed as a three-level system of indicators: at the macro level - for the Ministry of Education and Science (16 indicators); at the meso level - for local governments and sectoral associations of employers (6 indicators); and at the micro level - for higher educational establishments and employers (8 indicators). A scientific and methodological approach to dual studies cost management has been proposed for the two models - with practical and with professional training integration. The calculation of enterprises' costs for training of a dual student within the practical training model includes the following groups of costs: annual costs (optional and recommended costs), costs for the periods of an applicant's work-based training periods (optional and mandatory) and one-time costs (methodological and organizational). For the model with professional training integration, it is proposed to include optional, mandatory and organizational costs in the structure of the enterprise's expenses for training of one dual student. For each of these types of costs, a mechanism for their calculation has been developed, which takes into account such cost items as the number of mentors involved in their training, the cost of work of the coordinator from a company, as well as costs of the training of mentors, etc. The methodological basis of scenario planning of perspective development of dual studies management system has been further developed, which, unlike the existing ones, is based on Bass's theory of diffusion of innovations and takes into account the results of innovators' evaluation of dual studies management quality and market capacity of dual studies services. According to the long-term scenario planning of the dual studies development in Ukraine, there are three possible scenarios - optimistic, realistic and pessimistic. Given factors such as the declining number of higher education institutions, the unfavorable economic situation, the passive position of private higher education institutions, the lack of a broad information campaign among employers, and the small number of professional standards developed, the often formal attitude of stakeholders to innovation, etc. we consider a pessimistic scenario as the most probable.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Васильєва Тетяна Анатоліївна
2. Vasylieva Tetiana Anatoliivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Хофштеттер Хельмут Х.
2. Hofstetter Helmut

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бабенко Віталіна Олексіївна
2. Babenko Vitalina O.

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.11**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:**

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальчук Світлана Володимирівна

2. Kovalchuk Svitlana Volodymyrivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Леонов Сергій Вячеславович

2. Leonov Serhiy V.

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Швіндіна Ганна Олександрівна

2. Shvindina Ganna O

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Петрушенко Юрій Миколайович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Петрушенко Юрій Миколайович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.